

CAM i Bancaixa s'allunyen

El futur de la societat que les dues grans caixes valencianes crearen ara fa quatre anys, per ordre de l'aleshores president de la Generalitat, Eduardo Zaplana, per tractar de preparar el camí de la fusió, era incert gairebé des dels seus inicis. Les dues entitats financeres havien apostat al llarg dels anys per orientar les seues inversions en sectors completament diferents deixant de banda la possibilitat d'actuar conjuntament en empreses estratègiques per al desenvolupament econòmic del País Valencià. La corporació financera era el primer projecte de CAM i Bancaixa per tractar d'assolir un objectiu en el qual, finalment, han fracassat.

De fet, Cartera de Participacions Empresariales no va nàixer en el millor dels escenaris. El maig del 2000, el Govern valencià apostava clarament per la unió de CAM i Bancaixa en una sola entitat malgrat que, en aquell moment, l'executiu era controlat per Eduardo Zaplana, potser en l'època en la qual acumulà més poder, amb Joaquín Ripoll, en aquell moment conseller de Presidència, com a comissionat per fer i desfer en els consells de les caixes. Tots dos, procedents d'Ala-

La liquidació de l'activitat de Cartera de Participacions Empresariales, la societat creada per la CAM i Bancaixa per acostar posicions i posar en comú els seus interessos en diferents sectors empresarials, ha tancat la porta, a hores d'ara, gairebé 'sine die', a la creació d'una gran entitat financera pròpia que poguera garantir la vertebració econòmica del País Valencià.

cant, sempre s'havien oposat, com una bona part de l'empresariat de les comarques del sud del País Valencià, a aquesta operació. Ara, però, per raons estratègiques, tocava donar suport a la unió. Els informes interns que tenia la Generalitat a sobre de la taula, fins i tot, deien que el Govern havia de "potenciar" la fusió si, finalment, s'iniciaven les negociacions i hi havia informes favorables.

Les pressions de Zaplana per intentar que les dues caixes foren una, la tercera de l'estat, amb prou estructura per competir amb Caja Madrid o La Caixa, forçà als directius de les dues entitats valencianes a explorar la possibilitat d'actuar conjuntament amb la creació de la corporació financera. "Hi ha un acostament entre les dues caixes", declarà l'aleshores conseller d'Economia, Vicent Rambla, per justificar aquesta si-

Un dels somnis d'Eduardo Zaplana era que la CAM -molt implantada al sud- i Bancaixa -la tradicional caixa valenciana- es fusinaren. Sembla que no podrà ser.

L'enfrontament entre Francesc Camps i Eduardo Zaplana va començar amb el poc interès que va mostrar el primer d'unir les dues caixes. A la foto, amb Camps parla Arturo Viroosque, president de la Cambra de Comerç de València, que formava part de la corporació ara dissolta.

tuació. El 6 de setembre del 2002, a Alacant, després de mesos de negociacions, els presidents de les dues caixes, Vicent Sala, en nom de la CAM, i Julio de Miguel, aleshores president de Bancaixa i després sacrificat pels zaplanistes pel seu acostament a Francesc Camps, signaven el protocol que segellava l'inici d'un futur en comú. Les intencions eren clares i evidents, com a mínim, d'eixida. "La corporació servirà perquè ens acostem", apuntà De Miguel.

La nova entitat sorgia amb la intenció d'invertir en el sector turístic i immobiliari. Les dues caixes posaren en comú, perquè el projecte arrancara, les seues aportacions a Terra Mítica, l'Hospital de la Ribera, Euroinformarket, Àurea, Infraestructures i Serveis d'Alzira, Intercova I i Intercova II. El PP i el PSPV pactaren un consell d'administració ple d'expolítics i empresaris per tractar de donar pes al projecte. Populars i socialistes situaren en la societat, entre d'altres, els exconsellers Martí Sevilla i Diego Such, els exministres Toni Asuncion i Vicent Alberó, el secretari de la patronal Rafael Montero, el president del Consell de Cam-

bres, Arturo Viroosque, o l'empresari valencià Antonio Gil-Terrón, aquests tres darrers vinculats clarament amb el PP. Els consellers no gaudien de sou però sí de diverses dietes que els proporcionaven uns ingressos a cadascun dels dotze membres d'un valor de 36.000 euros l'any.

La marxa de Zaplana un parell de mesos abans i la cursa electoral pels comicis del 2003, però, rebaixà la pressió del Govern valencià a les caixes perquè continuaren aproximant posicions. I les dues entitats optaren per competir amb inversions completament diferents en lloc de fer de la unió la força. De fet, durant el període de vida de Cartera de Participacions Empresarials, CAM i Bancaixa només actuaren unides a l'hora de prendre part a l'accionariat d'Abertis, una concessionària d'autopistes en la qual ja havien invertit anteriorment; a Enagàs; a la immobiliària Metrovacesa, i, per raons òbvies, a les diverses ampliacions de capital del parc temàtic Terra Mítica que si, avui per avui, encara continua tenint una certa viabilitat és pels diners que les caixes han aportat al projecte.

Al marge d'això, tot eren diferències. Si Bancaixa entrava a Iberdrola, la CAM ho feia a Unió Fenosa. Si l'entitat amb seu a València comprava part de la cadena hotelera NH, la caixa situada a Alacant reforçava la seua posició a Sol Melià i, després, al majorista turístic TUI. I així, tot. Sis mesos després del nomenament oficial del consell d'administració, les caixes ja qüestionaven la viabilitat de la societat. De fet, un informe intern de la corporació posava negre sobre blanc l'incert futur de l'entitat per la "indefinició" i la manca absoluta d'operativitat. L'informe qüestionava, fins i tot, la quantitat que cobraven els consellers —sis milions anuals de les antigues pessetes— per "no fer res".

La victòria de Francesc Camps en les eleccions del 2003 acabà allunyant la possibilitat d'una fusió, la qual cosa significava, en la pràctica, que l'actuació en comú de les dues caixes estava tocada de mort. De fet, una de les primeres reunions que Camps mantingué com a president de la Generalitat, els primers dies de juliol a continuació de prendre possessió a final de juny, fou

amb els màxims representants de totes dues entitats financeres. Després de la trobada amb Vicent Sala, president de la CAM, Camps aparca, públicament, qualsevol opció d'unió. La declaració, fins i tot, provocà una de les primeres disputes serioses entre zaplanistes i campsistes. El portaveu del PP a les Corts, Serafín Castellano, aleshores encara afí a Zaplana però ara pròxim a Camps, replicà al cap del Govern valencià que la fusió de les caixes era un objectiu polític del PP.

Siga com siga, el missatge de Camps aconseguí l'efecte desitjat. Les caixes deixaren que el temps anara passant entre la lluita interna de zaplanistes i campsistes. I, finalment, la societat restà, pràcticament, en una situació d'inactivitat. De fet, el setembre del 2004 havia d'afrontar-se la renovació del consell d'administració, però els dos sectors del PP no aconseguiren posar-se d'acord per repartir-se les cadires de la corporació malgrat que la societat duia mesos que, fins i tot, ni reunia els seus òrgans directius. Els uns i els altres lluitaven per controlar una entitat sense activitat i amb un poder real molt limitat.

El temps passava i la societat entrava en un dels supòsits de dissolució automàtica en el cas que el mandat del consell d'administració s'allargara nou mesos més del previst sense procedir a la renovació. A final del passat mes de juny, davant d'aquesta situació, CAM i Bancaixa decidiren liquidar la seua iniciativa comuna. El matrimoni acabà amb una separació, tot i que sense arribar al divorci. Les dues entitats liquidaren la corporació però optaren per no dissoldre-la formalment, més per una qüestió econòmica –el cost fiscal haguera arribat als 40 milions d'euros, que haurien d'haver desembutxacat les dues entitats– que de futur.

D'aquesta manera es posava punt final a una de les poques operacions llançades des del món econòmic valencià, que podia haver ajudat, sens dubte, a vertebrar des d'un punt de vista financer les comarques del nostre país. Una operació que comporta un adéu, sembla que definitiu, a la configuració d'una gran caixa del País Valencià.

A. V. Santamaria

Torre de guaita

Ramon Tremosa

Pizarro, a la pissarra

El senyor Pizarro va ser nomenat per presidir Endesa pel senyor Rato, en una mostra més de com funciona el lliure mercat espanyol. La seva reacció en contra de l'OPA de Gas Natural em sembla més justificada per la defensa del seu salari personal que no pas en la defensa de la lliure competència o de l'accionista d'Endesa.

Pel que fa a la lliure competència, n'hi ha prou de mirar el mapa de la distribució regional de l'electricitat a l'estat espanyol per veure que fa molt de temps que patim monopolis regionals, que competeixen entre si pensant més en els ajuts i suports dels poders públics que en el client. Endesa té la seu social a Madrid però no hi té cap client, els quals són a Catalunya, Andalusia, Balears i Canàries..., i em diuen que a Itàlia l'entrada recent d'Endesa a Sardenya s'ha traduït en un ràpid augment de preus sense millores en el servei.

Les empreses elèctriques no competeixen entre si: és que potser els clients catalans d'Endesa reben trucades d'Iberdrola o d'Unión Fenosa oferint-los una tarifa més barata si canvien de companyia? Monopoli per monopoli, no es pot afirmar que canviar Endesa per la possible resultant de Gas Natural i Endesa sigui una amenaça per a la competència. I ni tan sols milloraran molt les finances de la Generalitat si mai arriba a participar en l'impost de societats: la futura empresa tindria diverses seus fiscals als diversos territoris on opera, de manera que la possible seu social de Barcelona no centralitzaria tots els ingressos fiscals; per això el president andalús Chaves no ha pres partit en contra.

Sobre la competència en el sector elèctric espanyol s'ha construït una imatge virtual: se'ns explica que gràcies a la liberalització dels darrers anys la factura de la llum ha baixat un 30%. Res no es diu, però, dels famosos CTC (costos de transició a la competència), d'un cost de 12.000 milions d'euros que paguen els consumidors. Així, és possible que la llum sigui més barata però acabem pagant uns rebuts més alts.

I pel que fa a la defensa del consumidor, és sorprenent que el senyor Pizarro dupliqués la seva participació en accions d'Endesa justament dos dies abans de fer-se pública l'OPA. Llàstima que no avisés els altres accionistes de l'operació que s'estava gestant i de la segura revalorització de les accions. Les crides diàries de la cadena Cope a comprar accions d'Endesa i a no vendre-les a Gas Natural haurien estat més sucoses per als seus oients si s'haguessin fet uns dies abans de l'anunci de l'operació.

La imatge del senyor Pizarro fent el paper d'Agustina de Aragón m'allunya una mica més de la constitució que brandava a la mà i de la bandera que tenia al seu darrere. Ja ho va escriure Camilo José Cela: en qüestió de separatismes, sempre han estat més els separadors que els separatistes.

Manuel Pizarro.

rtremosa@ub.edu